ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳԻՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամէն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՄՇԱԿԵՆՔ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ամէն կասկածանքէ վեր է որ այսօր Հայ ժողովուրդը կարօտ է բարւոք յարաբերութիւններ ունենալու ամէն ժողովուրդներու և ազգերու հետ։ Օրուան պահանջքն ըլլալէ աւելի, իր իբրև ուրոյն ազգութիւն մը ունենալիք դիրքը կ'հարկադրէ պինդ յարաբերութիւններ մշակելու իր դրացի տարրերուն հետ և մանաւանդ անոնց հետ՝ որոնք սկիզբէն համակիր ու տաք վերաբերում մը ունեցած են իր տառապանքի օրերուն, վշտերուն՝ վշտակից, ցաւերուն՝ ցաւակից գտնուելով։

Հայ ժողովուրդը չկրնար երբէք մոռնալ թէ՝ որո՞նք եղած են իր մարտիրոսագրութեան ահարկու վայրկեաններուն իրենց բարոյական ու նիւթական քաջալերութիւն ընծայողները, Հայ ժողովուրդը չկրնար անտես առնել թէ իր փրկութեան համար զոհողութիւններ յանձն առնող ազգեր ու ժողովուրդներ գտնուած են, թէ անոնցմէ հեղինակաւոր ու աչքառու անհատականութիւններ յանուն քաղաքակրթութեան ահազանգը հնչեցուցած են, իրենց խօսքովն ու գործովը անզգայացած սրտեր ու քարացած հոգիներ զգլխեցնելով։

Հայ ժողովուրդը ապերախտ պիտի ըլլար եթէ յաւիտենական երախտագիտութեան կոթողներ չկանգնէր իր սրտին մէջ՝ հանդէպ այն հոյակապ հայասէրներուն, որոնք դիւանագիտական մանր տծապատ գրութիւնէն ձերբազատուած հայ դատը, իբրև իրենց անձնական դատը նկատելով ձեռք առած անդուլ ու անդադար կ'գործեն, առաջնորդելով, հրահանգելով ու սրտապնդելով զմեզ։

Հայ ժողովուրդը չկրնար անյիշատակ թողուլ իր պատմութեան տարեգրութեանց մէջ Ռուզվէլթները, Լօյտ Ճորճերը, Սալանտրաները, Վէնիզէլոսները, Ալէմպիները, և կարգ մը հայասէրներու հոյակապ անունները։

Եւ դէպքերու շատ ըմբռնելի հաջորդութեամբ մը չկրնար չհամակրիլ այդ մեծ մարդոց ազգութիւններուն, այդ մեծ ժողովուրդներուն, որոնք կը պատկերեն քաղաքակրթութիւնն ներկայ դարուն մէջ։

Ընդհանուր աւանդական սովորութիւն մը եղած է ազգերու բարեկամութեան վրայ խօսելու առթիւ, այդ բարեկամ ազգերու սերտ կապակցութեան ապացոյցներն անյիշատակ դարերու մէջ փնտռել և այդ դարերու դէպքերն ու անցքերն, աւանդութիւններն ու յիշատակարանները պրպտելով՝ վաղեմի բարեկամութիւններու արմատներն ու աղբիւրներն անցեալէն փոխադրելով զօդել ներկային հետ, իսկ հակառակ պարագային՝ երբ այդ անցեալն ձեռնտու չէ կամ նպաստաւոր դրուագներ ու միջադէպեր չներկայեր, զանոնք խեղաթիւրելու և ներկայ հանգամանքներու յարմարցնելով նորօրինակ պատմութիւն մը պատկերացնելով ամբողջ ժողովուրդն ու ազգը դասակարգն խաբելու անազնիւ միջոցներու կ'դիմեն։ Որքա՜ն, որքա՜ն թիւր ըմբռնում բարեկամութեան վարկածին հանդէպ։

Բարեկամութիւնն փոխադարձ սիրոյ և համակրութեան վրայ հիմնուած զգացում մըն է, որ անտեղիտալիօրէն հիմնուած է նաև փոխադարձ շահերու վրայ, որ ոմանց համար անպատճառ նիւթական կրնայ չըլլալ և զուտ բարոյական։

Արդ՝ պատճառ մը չկայ որ անցեալի մէջ բարեկամութեան կապերով չի կապուած ազգեր կամ անհատներ, այսօր բարեկամներ չդառնան, դէպքերու և ստեղծուած նորանոր հանգամանքներու ու կարիքներու ստիպողականութեան առջև։

Եւ արդեօք անոնց նորահաստատ բարեկամութիւնն ալ աւելի ամրապինդ դարձնելու համար, անոնք անպատճառ պէ՞տքը զգալու են անցեալը պրպտելու և անցեալի մէջ ալ իրենց բարեկամ ըլլալն հաստատելով ալ աւելի սերտօրէն կապուելու։

Իսկ եթէ անհաշտ թշնամիներ, ոսոխներ եղած են, իրարու դէմ ոխերիմ մրցակիցներ, մի՞թէ անոնց կնքած բարեկամութիւնն անկայուն կամ չինովի պէ՞տք է նկատուի, որովհետև նորակազմ հանգամանք մը ունի և անյիշատակ ժամանակներու ժառանգութիւնէ մը չէ փոխանցուած իրենց։

Ինչպէս կ'տեսնէք անօգուտ են այդ անյիշատակ դարերու մէջ խորասուզուելու հնամենի սովորութիւններն և անոնք չեն կրնար որևէ ազդեցութիւն մը ընել նորակազմ բարեկամութիւններու վրայ, որովհետև անցեալն չենք կրնար ըստ կամս ուղղել և պատմութիւնն վերաշինել։ Եւ անոնք որ այս տեսակ մեքենայութիւններով կ'ջանան նորակազմ բարեկամութիւններն ալ աւելի ամրապնդել, ճիշդ հակառակ արդիւնքի մը կ'յանգին և իրենց ձնդումներով, նոյն իսկ կ'վտանգեն կազմուած բարեկամութիւններն ու կնքուած դաշինքները։

Ուրեմն մէկ կողմ դնենք այդ հին անցեալ դարերու պատմութիւնն և ապրինք ներկային հետ, որովհետև ներկան է միայն պիտանի և ներկայով է որ պիտի շինենք մեր ապագան։

Օրուան պահանջքը, օրուան քաղաքականութիւնն, օրուան ստիպողականութիւնն կ'պարտադրէ մեզի մշակել բարեկամութիւններ, կնքել դաշինքներ ուղղուելով մեր ազգային շահերու տեսակէտէն։

Ահա այս է ամենաէականն ուրեմն և այդ էակէտով զբաղինք և զայն իրականացնելու միջոցներուն վրայ խորհինք։

Ինչպէս անհատներու, նմանապէս և ազգերու բարեկամութիւններն և համաձայնութիւններն փոխադարձ զիջողութիւններով, փոխադարձ փափաքներով և փոխադարձ կամեցողութիւններով պէտք է կատարուին և իրականութիւն գտնեն։

Միակողմանի զիջողութիւն մը, փափաք մը, կամեցողութիւն մը որևէ ըղձալի արդիւնք չարտադրեր և կ'մնայ միշտ միակողմանի և պարագաներու բերումով երբեմն մէկ կողմէն աւելի զիջողութիւններ հարկ կ'ըլլան ի գործ դնելու, ահա այս կացութեան մէջ կ'գտնուի այսօր Հայ ժողովուրդը։

Զոհողութիւններ կ'սպասուին, զիջողութիւններ կ'ակնկալուին իրմէ, եթէ ի գործ չդնէ մեղանչած պիտի ըլլայ իր շահերու տեսակէտով, եթէ այդ աւելին ընէ թերևս վիրաւորել պարտաւորի իր արժանապատուութեան զգացումը, որով անել կացութեան մը մէջ կ'գտնուի և հարկ է որ միջին ճամբայ մը գտնէ, չվտանգելու համար իր շահերն և չվիրաւորելու համար իր զգայուն արժանապատուութիւնը։

Ընդունուած է որ երբեմն դառնութեան բաժակն ըմպել քամելէ վերջ անյուսալի և անակնկալ բարիքներու ծնունդ կուտայ և որովհետև ներկայ ճգնաժամային րոպէներու մէջ ամէն բան ստորակաս պէտք է ընել՝ բարձր բանելու համար ազգին ապագայ շահը, մեզի բաժին կ'իյնայ խոնարհիլ ու զիջիլ, ձեռք կարկառել ու բանալ հազիւ հազ դէպի մեզի երկարելու յանձնառու եղող ձեռքերն և պինդ մը սեղմել զանոնք, որպէսզի անոնց հետ միասին ու անոնց առաջնորդութեամբ կտրել յաջողինք այն ճամբան որ ամբողջ փուշ է ու տատասկ։

Իսկ այն բարեկամութիւններն, որոնք անվերապահօրէն, անպայման ու սակաւ շահախնդրութեամբ դէպի մեզի կ'ձգտին գալ, անոնց ընդ առաջ պէտք է սուրանք և գրկաբաց ընդունինք, բոլորանուէր անձնուիրութեամբ մը, որովհետև պայմանադրական չեն և անոնք այնքան մեծ են, այնքան վեհանձն ու բարձր, որ չեն զիջանիր ճղճիմ ու փոքրոգի փոխադարձութիւններ պրպըտելու և փոխարինութեան պայմանագրութիւններ պահանջելու։

Եւ պէտք է ընդունինք թէ՝ տեւական ու մշտական, հիմնական ու հաստատուն բարեկամութիւններն ասոնք են, առանց ամենադոյզն կարևորութիւն իսկ ունենալու թէ՝ ասոնք ունեցա՞ծ են անցեալ մը կամ թէ՝ պատմական ի՞նչպիսի փաստեր կրնան ներկայացնել իբրև արդարացուցիչ վաւերաթուղթեր։

Դիւանագիտութիւնն՝ որու հիմն է կեղծիքը, աղբիւրը՝ շահը և ուղին՝ պատեհապաշտութիւնը կ'թելադրէ նորակազմելի ազգերու փորձառական դասեր առնելու այդ բաց գիրքէն։

Հ. Մ.

ՍՐԻՆԳԻՆ ՀԵՏ

Խոտերուն մէջ ինկած՝ կուլամ։

Ծղրիդները շուրջս թուփերուն մէջ ինծի կը նային, կը խնդան, ու կ'երգեն իրենց յաւիտենական երգը…

Պզտիկ հովիւ տղան կ'անցնի վերեւ, կուրծքը բաց, մազերը հովին, կը նայի ինծի, կը խնդայ, ու կը հնչեցնէ իր յաւիտենական սրինգը…

Եւ ես խոտերուն մէջ ինկած՝ կուլամ սրինգին երգին հետ…։

ՄԱՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԼԱՅԾԼԻԻՆ ՄԷՋ

Դիտէ՞ք վերջերս ո՛րն է ամենէն մեծ մտահոգութիւններէս մին։

Ըսեմ ձեզի քանի մը բառերով։

Հետզհետէ ժողովուրդը սթափիլ սկսելով վաղը միւս օր ամէն անհատ պիտի ուզէ որևէ քաղաքական կուսակցութեան մը յարիլ և իր դաւանանքներուն կամ համոզումներուն համեմատ պատկանիլ կամ ժողովրդական կազմուելու վրայ եղող կուսակցութեան, կամ դաշնակցութեան կամ հնչակեանութեան և կամ վերջապէս անոնցմէ զատ կազմուելիք որևէ կուսակցութեան մը։

Այս պարագան շատ դժուար պիտի դառնայ այնպիսի անձերու համար որ մինչև այսօր իրենց համակրութիւններն ունեցած են որևէ կուսակցութեան մը նկատմամբ, առանց բոլորովին անոնցմէ ըլլալու։

Արդ՝ ի՞նչ պիտի ընեն այսպիսիները, որովհետև վերջապէս պիտի պարտաւորուին հոս կամ հոն փարելու։

Երևակայեցէք անհատ մը որ տարիներէ ի վեր ամենուն ալ ձերն եմ, ձեզի հետ եմ կ'ըսէ և իբրև պատեհապաշտութեան ծուծը, օրուան զօրաւորագոյնին թմբուկը կ'զարնէ և անոր անկումը հազիւ սկսած միւս կողմ կը դառնայ իր հին դաւանանքը ոչ միայն ուրանալու այլ, նաև քննադատելու համար։

Կատարեալ երկակենցաղ կամ կատարեալ որձևէգներ։

Երևակայեցէք անոնց կացութեան դժուարութիւնն, որո՞ց կողմ դառնան, հապա եթէ իրենց ընդունածներն չըլ յաջողին և իրեցմէ զօրաւորագոյնին առջև տեղի տան, ի՞նչ պիտի ընեն, լքել ու անդին անցնիլ կարելի պիտի չըլլայ, և կեանքը անտանելի պիտի դառնայ այդ որձևէգներուն, որոնք մինչև այսօր խղճի կատարեալ անդորրութեամբ ապրած են, գովելով իրենց երեկուան այպանածը և այպանելով իրենց երեկուան գովածը։

Մէկն միոյն հետ միևնոյն գաղափարի համակարծիք դառնալով և քիչ մը անդին պահ մը առաջուան իրենց պաշտպանած դէզին ճիշտ հակառակը պնդելով։

Դժուար է այսպիսիներու կացութիւնը, կ'ըմբռնեմ թէ ճգնաժամեր պիտի անցնեն պիտի տառապին, կըրողին զրկեն քաղաքական բոլոր կուսակցութիւններն, որոնք իրենց որձևէգեան սեռը երևան պիտի հանեն բնախօսական կանոններու համապատասխան ծագում ունեցողներու տեղ տալ պիտի նկրտին։

Բայց ինչո՞ւ իրենք ալ չկազմեն երկակենցաղական կուսակցութիւն մը առանց մինիմում կամ մաքսիմում ծրագրի, առանց յայտագրի, առանց կանոնագրի, ահա նոր գաղափար մը, մշակելի հող մը որ իրենց սեռին նման ինքնամփոփ և մասուցում և խնդրանք ինքնիրմով կ'գոհացնէ և արտաքին աշխարհի կարօտ չէ։

Այս է անոնց ելքի միակ ճամբան, ուրիշ միջոց չունին փրկուելու համար։

ԵԱ

ՄԵԿՆԵԼԷ ԱՌԱՋ

Վաղը՝ պիտի մեկնիմ այս ափերէն ես, ու քեզ միայն, առանձի՛ն պիտի թողում այս ապառներուն վրայ. ուրտեղ զուարթաձայն ծաղրովն փոխ գրկեն երգեր, ճերմակ թեւեր քեզի հետ։

Կուզե՞ս արդեօք իմ մեկնումես վերջ դուն…

Երկնքին նես. սիրտս ալ քեզ թողու կ'ըլլայ, կ'երթա՛մ ես.

Կ'երթա՛մ ես, և քու սէրդ մեռած աննոյն նեղացած պիտի՛ն լուրջ քիթ լեցուած ես.

Կուզե՞ս արդեօք, իմ մեկնումես վերջ դուն,

Մոռնա՛ն, սիրտդ ալ նէս կը տանիմ ես…։

Ա. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ

ԵՒ

ԻՐ ՔՆՆԱԴԱՏՆԵՐԸ

Բ.

«Ազգային Պատուիրակութեան յաջողուած Նախագահը, ամբաստանեալ մը…» մեր ա՛ն գիրքին է ըսել, այնպէս չէ՞։

Բայց ի՞նչ բանով սրտալից է ամբողջ մարդերու, որոնք իրենց անձնուրացութեան խորէն կը մղեն այսպիսի արտամարդկային ձեւերովն մերժել ազգային նշանաւոր գործիչ մը, որուն իր փառասիրութիւնը տուած է արեւմտեան քաղաքականութեան ամենամեծ մեծամասնութիւնը…։

«Նուաստաց»ը, «ամբաստանեալը» ո՞վ է. Ն. Վանանդեցի Պօղոս փաշա՞ն թէ Ն. Եւելսոնեան պարոն այդպիսին…։

Ենթադրենք պահ մը որ Ազգ. Պատուիրակութեան Նախագահը բնաւ յաջողած ըլլայ. մի՞թէ իր բազմաթիւ գործունէութիւնը, մի՞թէ իր ձիրքերը և գիրքը ասպետական մը կրնան չե՞ն տալ իրեն՝ յաջողակ ըլլալու, գէթ չեն արդարացներ իր յաջողութիւնը. բայց իր քննադատները, ո՞ւրկէ կ'առնեն տեսնելու իրենցը. իրենց ո՞ր առաքինին, ազգին մատուցած իրենց ո՞ր երախտի և անարատ ծառայութիւններէն։

Դիւրին չարժելու, կէս սիրտ կէս ճիշտ հայերէն մը գրելու իրենց ծանօթ կարողութիւնն է որ կրնան կատարել իրենց այդ ողբալի արհամարհանքով արտայայտելու Նուպար Փաշայի մասին։

Պարոննե՛ր, քիչ մը համեստութիւն ունեցէք, և քիչ մըն ալ խղճմտութիւն ու գիտցէ՛ք որ մեծ գործիչ մը պղտորելու ձեր ճիգերը և անզօր ճիգերը ուրիշ բան չեն ծառայեր բայց միայն ձեզ ծիծաղելի ընծայելու բոլոր ողջմիտ և ուղղամիտ մարդոց աչքին, որոնք ձեզ կը ճանաչեն չատ են բարեբաղդաբար մեր մէջ։

Ընդունելի է ձեր աշխատանքը, որքան ատեն որ չապացուցանէք, պարո՛ն քննադատնե՛ր թէ դուք անուանի դիւանագէտներ էք, «դիւանագիտական համաշխարհ անձնաւորութեան» ամբաստանութիւնը զոր կ'արձակէք Ազգային Պատուիրակութեան և իր Նախագահին դէմ՝ ուրիշ բան չապացուցաներ բայց եթէ ձեր ամբարտաւանութիւնը։

Մեր աշխատակից Յ. Զօհեան այս էջերուն մէջ անցեալները արտատպեց Ձեր կուսակցութեան օրկան՝ «Դրօշակ»ի դրուատալից տողերը Պօղոս փաշայի արտերդմէն առաջ ու նոյնած դիւանագիտական գործունէութեան մասին, և ապահովաբար այդ գովեստի հեղինակները աւելի մօտէն ծանօթ էին այդ ջոջմանէութեան քան որչափ դուք չէք անոր զոր փաշան ունեցաւ պատերազմէն ի վեր։

Այդ ինչպէ՞ս եղաւ որ այն առանձին կարող և օգտակար գործիչը դարձաւ եղաւ այժմ անճարակ և ապիկար դիւանագէտ մը.— «Մարդը ակըր ինչպէ՞ս աւարդ կրնար փոխուեցաւ, կուսակցական շրջիկներ ինչ տեսակ դարձադարձութեան մը ընթացքին Դաշնակի՛ք և խորհուրդ.․։

Իսկ գալով բարոյական կողմի այն շատ աւելի ծանր ամբաստանութիւններուն, որով կը ձգտիք փաշան ցոյց տալու իբր թէ այս կամ այն խնդրոյն մէջ ազգին դէմ դաւաճանած, կամ «ամբոխ»ի (*) մատնութիւններու անձնական փառասիրութեան անխառն փառքը չարժարժմներու գնած ըլլալ ազգին շահերը, այս մեղադրանքներ պարոնե՛ր, ո՛չ թէ ծիծաղելի են ձեր միտ խմբակներու մէջ, այլ նոյնպէս զզուելի. անոնք կը պատկանին «Աշխատանքին» ծանօթ գրութեան, որ միամտութեամբ ըմբռնելու կարծելու թէ գէթ երկար ատենուան համար մէկ կողմ դրուած էր…։

Զինադադարէն վերջ, բաղում անգամներ կարդացինք որ քիչ շատ անուններ առաքուած Յոյն և Հայ եղբայրակցական հաւաքոյթներու մէջ կ'արձակուէին «Կեցցէ Վենիզելոս», «Կեցցէ Նուպար» աղաղակներ. կարդացինք նոյնպէս որ Պոլիս և այլուր Հայ և Յոյն խանութներու և հանրավայրերու մէջ երկու ականաւոր գործիչներուն պատկերները քով քովի կախուած են եղեր։ Թարգմանչական մերժեցում…։ Անհեր համեմատութիւնները պահելով՝ կարելի է ըսել որ Պօղոս Փաշա Նուպար մեր ազգին մէջ այնքան ժողովրդական դէմք մըն է որքան Վենիզելոս Յունաց մէջ։ Բայց ճակատագրի հակադրութիւնը հոս չի լմնար։ Չի մոռնանք որ Վենիզելոս ունեցաւ իր կատաղի, սեւ երես և անձնական հակառակորդները, արքայական կուսակցութեան մարդիկը։ Եղաւ ատեն մը ուր մեծ հայրենասէրը դաւաճան հռչակուեցաւ ազգին դէմ, և հանդիսաւորապէս բանադրուեցաւ Աթէնքի մայր — եկեղեցին մէջ…։ Աներկիւղ սակայն, անխռով, յառաջ տարաւ իր ազգային գործը, և գիտենք թէ ի՞նչ եղաւ հետեւանքը։ Բայց առակին գոյութիւն ունի արքայական «փաքրամտանութիւն» մը որ կ'ատէ կը նախատէ ու կը քննադատէ Վենիզելոսը, ու փառահեղ որ վաղը, երբ պատմի — ինչպէս հաւանական է — որ յունական ազգային ցանկութիւնները չիրագործուին ամբողջութեամբ, նոյնիսկ իր այսօրուան հիացողներէն շատեր պիտի խծբծեն և դատափետեն զինքը, իբր ապիկար, «անճարակ» դիւանագէտ մը։ Բայց մի՞թէ յանցանքը Վենիզելոսին՞ պիտի ըլլայ եթէ չի կրցողանայ ամբողջ սա «Մեծ Յունաստան» ին այնպէս ինչպէս որ յղացած է զայն իր ուղեղին մէջ և ինչպէս որ կը ցանկայ Հելլէն ժողովուրդը։ Մի՞թէ Վենիզելոս միա մինա՞կ կը կորզաբէ կը լուծէ բոլոր այն խնդիրները որոնք կապ ունին յունական ցանկութիւններուն, յոյն ժողովուրդին ճակատագրին հետ։ Վեհաժողովին մէջ ի՞նքն է գերիշխան և գերագոյն. յունական շահերը չունի՞ն ընդդիմամարտ հզօրագոյն շահեր…։

Ոչ ալ կրնայ հաւատալ որ Պօղոս Փաշա Նուպար պիտի կարողանայ իրագործել հայ ազգին բոլոր ցանկութիւնները, բայց ամեն խղճմիտ հայ պարտի ընդունիլ որ ան իր պարտքը կատարած պիտի ըլլայ ազգին հանդէպ՝ ընելով ամեն ինչ որ մարդկայնօրէն կարելի էր ընել, տրուած պայմաններուն մէջ, անոնց իրականացումին համար։

*
* *

Ընդունի՛նք, եթէ կ'ուզէք, որ Պօղոս Փաշա Նուպար ո՛չ Թալէյրան մըն է, ո՛չ Բովսէր մը, ո՛չ Պիսմարք մը բայց եթէ ինք գոյութիւն չունի նաեւ մեր մէջ ուրիշ Հայ մը որ կրնար ըլլալ ո՛չ թէ Թալէյրան մը, Բովսէր մը կամ Պիսմարք մը, այլ Պօղոս Փաշա մը սոսկ.— մէկը որ ունենար միանգամայն անոր միջազգային ընկերական դիրքը, համբաւը, անոր անձին հմայքը, այնպիսի ձիրքերը, կենցաղագիտութիւնը և լեզուագիտութիւնը, անոր քաղաքական հմտութիւնը դիւանագիտական ճկունութիւնը, որոնց համար կարելի է ըսել թէ ընտանեկան յատկութիւններ են…։

Թող որ հարցումիս պատասխանեն տոն Ն. Վանանդեցեան քննադատները, եթէ կրնան։

ԱՐՄ. ՄԻՔԱՅԷԼ Ս. ԿԻՒՐՃԵԱՆ

(*) Այդ նամակատար «Աշխատանք» Ն. Վանանդեցի մեր ուզած ծածկանունն է, իր ...

ԳԱՂԹԱԿԱՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՂՕԹՔԸ

Այն խորհրդաւոր րոպէին, յորում ամեն հայ իր հոգեբուխ աղօթքը կը վերառաքէր Աստուածորդեան Մեծ-Հաւատոյ Մեծ Միութիւնը Ամերիկայի չուառայր արքայինման համար, ես ալ՝ սրտիս փըլուզուած երկինքի խորանը կերտելով, ու օծելով զայն Միութեան-Երգունքի մը կաթիլովը, հառեչ հառեչ՝ ծընրադրելս սովորած Մանկական Հայրմերէն սկսեալ, թոթովեցի իմ գոց գիտցած բոլոր աղօթքներս, որպէսզի՝ Նոր Աշխարհի, այս նորագոյն Սուրբ Աթոռի, հովանաւորէ իր խորշէնքի հիւանդութիւնէն. ու վերստին նուիրուի մարտնչումին՝ ընդդէմ մերկապարանոց բարբարոսութեանց…

Բարբարոսութիւն որ ծնիլից, Հալածական խաներու օրերէն սկսեալ, ի գործ կը դրուի միայն ու անպայմանօրէն Ազգերու իրաւունքը ոտնահարելով։

Սրտիս Մատուռին մէջ վերակոչուած այդ Երկինքին Ս. Յովհաննէսը, ես՝ մկրտեցի յանուն Ս. Երրորդութեան. և հոյու, ու գաղթականի զոհերուս պատարագեցի հոն, մատուցանելով Հայաստանի Աստուծոյն խնդրանքներուս էն ջերմագինը, որ երբէք արտասանուած ըլլայ ո՛և է մարդկային մանկանցու շրթունքէ մը…։

Նշուլող մոմեր ու կանթեղներ կը պլպլային հոն, զաղջ արցունքի կաթիլներով օծուն Հօր Աստուծոյ խորանին առջև։ Հո՛ն, բարձրը, տառապած Ազգերու Մարտիրոս յեղափոխականը, Քրիստոս, ուշիւ կ'ունկնդրէր հայ ցեղի խաչումին գրաւոյթները…։

Հեզամեղմ Յիսուսի հծծիւնը ուժասպառ իմ սրտաբուղխ աղօթքիս. — «Աստուածորդեան որդի, ո՜վ Տէր, Մարդ-Աստուած, որ որ էիր մեր ազատագրութեան համար, փրկէ՛ Նոր Աշխարհը. Մարտիրոս Հայ Ազգը…»

* *
*

Երբ դուք կը կարդաք այս տողեր, Ուիլսըն ապաքինած, իր պաշտօնին բոլորը կը տանի ընդհանրականութեամբը մէջ Նոր—աշխարհին, արձագանգելով հանուր Տիեզերք։

Ուիլսըն պիտի ապրի երկա՛ր, և Յաւիտեան…։

Հայ սրտերը այդպէս աղօթեցին…։

Տառապեալ գաղթականներու կողմէն, հա, գաղթերգուս, պատարագեցի մեզ երգիներուս, ապերու, չարտիկաններու էն խորերը հնչեցնելով Ս. Երրորդութեան եկեղեցին մէջ, մինչ անդին՝ Դուրեան Սրբազան ժողովուրդի աղօթքին բաց-խուրձը կը խնկէր դէպ ի վեր։

Նահատակ Հայութեան կենդանի վկայ՝ գաղթականներու դասը, մանր տեսար, մահու քերովբէին հետ խօսեցաւ այնքան ընտանի ու կենդանի բարբառով…։

Եւ, այդ Մահուան Հրեշտակը իրենց և գաղթի գողգոթային զաւկներին ինկող նահատակներու անունով աղօթեցի այսօր, Վարդապետ Ս. Յովսէփ առաջնորդ… Տէրը լսեց ու ձայնեց.

Ուիլսըն, Տիեզերքի Մեծ-Մարդը, պիտի ապրի, քանի Հայաստան ապրի դարեր ու դարեր… յաւիտեան։

ՄԵԼՔՈՆ-ԱՍԱՏՈՒՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«ՄՕՐՆԻՆԿ ՓՕՍԹ» Վաշինկթընէն կը տեղեկանայ թէ ամերիկեան հանրային կարծիքը օրէ օր թշնամական կը դառնայ Եւրոպայի կամ Ասիոյ մէջ յանձնառութիւն մը ստանձնելու գաղափարին դէմ։ Կացութիւնը այնպիսի վիճակ մը առած է, որ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը չկարենար հետեւանք մը տալ իր ծրագրին, այսինքն Հայաստանի կամ Պոլսոյ յանձնառութեան ընդունելութեան, բայց այն պարագային ալ ան ընդունելութեան ի նպաստ պիտի արտայայտուի, ստոյգ է որ Քոնկրէին մեծամասնութեան ընդդիմութեան պիտի բաղխի։

«Թայմզ» միւս կողմէն կը գրէ, որ թէեւ ամերիկեան ժողովուրդը անպատրաստ է Եւրոպայի կամ Անատոլուի միջամտութեան մը, սակայն առեւտրական, ճարտարարուեստական և ընդհանրապէս գործի աշխարհը, ինչպէս նաև դիւանագիտական դասակարգը խիստ բուռն պայքար մը կը մղեն ի նպաստ ընդունելութեան։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ թերթերու տեղեկութեանց համաձայն Պուլկարիոյ դաշնագիրը առնուազն երեք շաբաթէն պիտի ստորագրուի։ Ստորագրութենէն վերջ ըստ այս տեղեկութեանց Համաժողովը պիտի դադրեցնէ իր աշխատութիւնները երկար ժամանակի մը համար։

Անկախ մնացած բոլոր խնդիրները պիտի յղուին միմիայն Մեծ Պետութեանց Բարիզի դեսպաններով կազմուած խորհուրդին։ Այսպէս Բարիզի բոլոր պատուիրակութիւնները պիտի մեկնին իրենց երկիրները։ Հանդարտ-

կան հարցին լուծումը պիտի յետաձգուի մինչև որ հաստատուն կառավարութիւն մը ձևաւ առնէ իշխանութիւնը։

Ամենէն կարևոր և վերջին տեսնենք Համաժողովը ամենէ աւելի զբաղեցնող հարցը՝ թրքականն է։ Թուրքիոյ վերջին անցքերը կացութիւնը աւելի կնճռոտեցուցած են։ Միւս կողմէ Մեծ Պետութիւնները այնպէս կ'երևի թէ կատարելապէս համաձայն չեն Թուրքիոյ տրուելիք հարցին կարգադրութեան վրայ։ Համաժողովին կարգ մը շրջանակներուն մէջ կը խօսուի նոր ծրագրի մը շուրջ, որ յուսադրիչ չէ, այն է թէ կուզուի տակաւին յետաձգել այս հարցին լուծումը և ուրիշ համաժողովի մը թողուլ վերջնական որոշումները առնելու աշխատութիւնը։

Ազգային Անցուդարձ

Քաղ. Ժողովոյ որոշմամբ երէկ հեռագիր մը ուղղած է Ամերիկեան ծերակոյտին։ Առաջ. Տեղապահ հայրը, Այտընի Նահանգին 30 հազար հայութեան կողմէ, խնդրած է որ Ամերիկա ընդունի պաշտպանել հայութեան խնդիրները տրամադրելով զօրք և նիւթական օգնութիւն և այսպէս սատարելով քաղաքակրթութեան նուիրական գործին։

—Ցաւօք կը կարդանք Պոլսոյ թերթերուն մէջ մահը ծանօթ գրագէտ-քերթող Ալեքսանդր Փանոսեանի որ յանկարծամահ եղած է սրտի կաթուածով մը։

—Առանց որևէ զարմացում ունենալու տեղեկացանք որ Տօք. Րիզարտ Բայէֆ իբրև քննիչ Իզմիր եկած է կրկին և կարգ մը անօրինութիւններէ յետոյ նաև հրաման բերած որպէսզի հայ աղջկանց ապաստանարանի տեսչուհին Տ. Հէտլի Պոլիս մեկնի. այս առաջին քայլէն յետոյ երկրորդ ձախող քայլ մըն ալ կ'սպասենք որ առնել փորձեն միևնոյն հրամանն տալով նաև Ս. Կ. Որբանոցի տեսչուհիին Տ. Վէնէթրնի։ Սակայն Իզմիրի հայութիւնը պիտի թողո՞ւ որ իրեն միակ համակիր այդ երկու ամերիկուհիներն այսպէս կորսնցնէ, առանց պատճառի, առանց որևէ յանցանքի։ Սոյդ աղբիւրէ կ'տեղեկանանք որ լուրջ հանրագրութիւն մը կ'պատրաստուի Իզմիրի հայոց կողմէ զրկելու համար Պոլիս Տօք. Արնոլտի պահանջելով այդ երկու տիկիններուն հոս պահուիլը, հակառակ պարագային եթէ անլսելի մնայ Իզմիրի հայութեան փափաքը, այլևս ուրիշ բան չմնար ընել այդ երկու տիկիններուն, եթէ ոչ հրաժարիլ արժանիք գնահատել չկրցող այդ նպաստամատոյցէն և մնալ իրենց պաշտօններուն վրայ, քանի որ որբերու հետզհետէ ստուարանալով Իզմիրցին կարօտ է քանի մը կարող տեսչուհիներու։

—Խումբ մը երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ կ'պատրաստուին Գ. Շիրվանզատէի թատերգութիւններէն մին բեմադրութեամբ զբաղիլ որոց կ'օգնէ նոյն ինքն հեղինակը։ Այս մասին պիտի ունենանք տեղեկութիւններ անդրադառնալու։

—Լոսը պէտք չէ մոռնալ թէ տեղ պիտի ունենայ Գ. Աղասի Ասատուրեանի երգահանդէսը Սըլանիքի Բալլասի հանդիսութեանց սրահի մէջ։ Անշուշտ տրուելիք հասարակութիւնը պիտի փութայ քաջալերել մեծանուն երգիչը ու այսպէս ոչ միայն գեղեցիկ ժամանց մը ունենալ, այլ նաև քաջալերել արուեստը։

—Ստացանք «Զարթօնք» գրատան միջոցաւ Իգնատ Ալայի 2 և 3 թիւերը ճոխ բովանդակութեամբ և խիստ շահեկան ու հրահանգիչ։

—Ալգ. Կեդր. Որբանոցի կ'նուիրէ Այրի Տիկին Զարուհի Յ. Աղճեան իր որբացեալ ամուսնոյն տարելիցին առթիւ 5 ոսկի (Գ. Ի.)

—Հայ Աղջկանց Որբանոցի կ'նուիրեն.— Այրի Տիկին Հոփ. Վ. Մազաքեան իր աղջկան Տիկ. Իզմիրլեանի մահուան քառասունքին առթիւ 20 հայ։ Տ. Զարուհի Մելիքեան 6 օխա. ֆիթապասուղ, բարեսէր ամն 3 օխ. չամիչ 1 օխա լէպլէպու։

Այրի Տիկին Հոփսիմէ Մ. Մամուրեան և զաւակունք իրենց խորին շնորհակալութիւնները կ'յայտնեն ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց ամուսնոյն և հօր

ՏԻԱՐ ՄԱՐԿՈՍ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին և իրենց վշտակցութիւններ ներկայեցին այս ծանր մահուան առթիւ։

Մեր կողմէ ևս պարտ կ'համարինք մեր խորին շնորհակալութիւնները ներկայել ամէն անոնց հայ և օտար, որոնք հաճեցան անձամբ ու այցաքարտերով իրենց ցաւակցութիւններն յայտնել մեր ողբացեալ հօրեղբօր մահուան տխուր պարագային առթիւ, ի մասնաւորի Իզմիրի Առաջ. Տեղապահ Տ. Յովհան Ծ. Վ. Կարապետեանի որ հաճեցաւ նախագահել մեռելական արարողութեանց և ունեցաւ նաև ինքնաբուխ բարեացակամութիւնն գեղեցիկ դամբանական մը խօսելու մեր սիրելի հօրեղբօր դագաղին վրայ, կրկին շնորհակալութիւն Ն. Սրբութեան։

Տեղական Լուրեր

ԳՐԱՒՄԱՆ բանակի հրամանատար զօր. Նիտէր, առջի օր իրիկուան ճաշ մը սարքած է որուն հրաւիրուած էին Գեր. Խրիսոսթոմոս և յոյն մեծահարուստ Պ. Պասսաքի։

ՎԵՐՋԻՆ շաբաթուան ընթացքին հրապարակին վրայ ծախուած են 9925 պարկ ցորեն, 3727 պարկ գարի, 1400 պարկ բակլայ, 100 կոզով աֆիոն։

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԿԱՆ «Քարինթիա նաւով», որ առջի օր քաղաքս հասած է, հրապարակին համար բերած է 30 թօնօ փայտ, անկէ զատ ցորեն բրինձ, ևայլն։

Իսկ հելլենական «Միլթիատ» նաւը, բերած է մեծաքանակ ալիւր, և տա՛ բաղադործական նիւթեղէններ։

ՈՒՐԲԱԹ օրուընէ, անգլիական փոխ-ծովակալին դրօշակը սկսած է ծածանիլ «Էօրօբա» յածանաւին վրայ Ասկէ առաջ «Պէնպօու»ի վրայ էր։ Այս վերջինը երէկ խարիսխ վերցնելով մեկնած է Իզմիրի ջուրերէն։

ԻԶՄԻՐԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Իզմիր, 31 Հոկտ. 1919

Ցորեն տեղական	13	—18
Ցորեն Ուշագ	13	—16 1)2
» Մերսին		—
Էքսթրա	173)4	—17
Գարի, տեղական	8	—10
Գարի, Ուշագ	81)2	—10 1)4
Բակլայ Նոր ապր.		—
Սուսամ	36	—38
Ազ տարը	7	— 8 1)2
Սարը տարը	61)2	— 8 1)2
Քրէմ Տարը		
Նօհուտ, խոշոր տեսակը	8	—15
Լուբիա	26	—27
Պէօրիւճէ, ճերմակը	26	—27
Պէօրիւճէ, գունաւորը	18	—19
Տուլաֆի	81)2	— 9 1)2
Խաշխաշ		—
Պըրչակ	7	— 8
Բամպակի կուտ	71)4	— 7 1)2
Սեւ չամիչ	22	—23
Խուրմա	8	— 9
» Նոր ապրանք		—
Բամպակ զուտ չկզաւ գին	75	—77 1)2
Գում տարը—ճերմակը		—
» »		—
Վուշ		—

Ծախուած

Ցորէն	9925 պարկ
Գարի	3727 »
Պակլայ	1400 »

Կ. ՓԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

ՀԱՅ ԸՆԹԵՐՑԱՏԱՆ

Վարչութիւնը հասարակութեան կը տեղեկացնէ թէ՝ այսուհետև բաց է ամէն օր իրիկուան ժամը 5—8 և կիրակի օր 9—12։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

2 Նոյեմբեր 1919

ԿՈՉ ՄԸ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Հայ հանրապետութեան նախագահին կողմէ ղրկուած հեռագիր մը Բարիզի հայ պատուիրակութեան կ'խնդրէ համաձայնական զօրքերու առաքումը Հայաստանն գրաւելու համար, Բրիտանական զօրքերու կողմէ Կովկասի պարպուելէն յետոյ, ի բաց առեալ Պաթումը։

ՋԻՒՐԻՒՔ ՍՈՒԼՈՒ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ

Կազմուելիք հաշտութեան յանձնաժողովոյ անդամներէն Ջիւրիւք Սուլու Մահմուտ փաշա յայտարարած է թէ՝ Պաթումէ հաղորդակցութիւն ունենալու պարագան հայկական կառավարութեան համար պիտի որոշուի Ամերիկայի փափաքին համաձայն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկայի քաղաքական անձնաւորութիւն մը կ'տեղեկացնէ թէ՝ Ամերիկա չի պիտի ընդունի Թուրքիոյ յանձնառութիւնը իսկ Հայաստանի գործոց ընաւ չպիտի միջամտէ։

ԹՈՒՐՔ ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Սուլթանին հաղորդած են Շէյխ Րէճէպ և իր ընկերները Ջէլթէական շարժումի մասին հեռագիր մը, որու վրայ ձերբակալուած է իր ընկերներով։

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՌՈՂՋ. ՎԻՃԱԿԸ

Նախագահ Մր. Ուիլսընի վիճակը տակաւ առ տակաւ կ'բարելաւուի։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Սպանիոյ թագուհին Սպանիայէ մեկնած է Լօնտօն երթալու համար, ուր պիտի մնայ թագաւորին։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՀՐԴԵՀԸ

Վերջերս Սելանիկի կայարանին մօտ գտնուող Ֆրանսական պէնզինի մթերանոցի վրայ կայծակ մը իյնալով հրդեհ մը յառաջ բերած է ու բաւական վնասներ պատճառած։

ՀԵԼԼԷՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Հելլէն նախարարաց խորհուրդին մէջ կ'կարդացուած է Լօնտօնէ Մ. Վէնիզէլոսէ հասած հեռագիր մը որով հրահանգ կուտայ խորհրդարանն գումարելու Նոյեմբեր 23ին. որու աշխատութիւններն կարճ պիտի տևեն և գլխաւորաբար պիտի զբաղի Վէրսայլի և Պուլկար դաշնագիրներուն վաւերացումով։

ԶՕՐ. ՔԱՍԹԷԼՆՕ

Զօր. Քասթէլնօ եղած պնդումներուն վրայ յանձնառու եղած է իր թեկնածութիւնն դնելու իբրև երեսփոխան։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Վիեննայէ կ'տեղեկացնեն թէ՝ Ազգային Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ որ բաւական աղմկալի եղած է, ջնջած է Աւստրօ-Գերման հանրապետութեան տիտղոսն և ապագային Գերմանիոյ հետ միացումն արգիլելով, ընդունած է Աւստրիական-հանրապետութիւն անունը։

ԼՕՐՏ ՊՈՒՔԱՆԱՆ

Անգլիոյ նոր դեսպանն հասած է Հռոմ և ընդունուած է դեսպանատան պաշտօնէութեան և Անգլիական գաղութի անդամներուն կողմէ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Սպանիոյ թագաւորը ներկայ եղած է Պէաթրիս իշխանուհիին ի պատիւ իրեն տրուած սեղանին, ուր ներկայ գտնուած է նաև Մարէշալ Հէյկ։

ՖԻՈՒՄԻ ՀԱՐՑԸ

Հասած հեռագրի մը համեմատ Մ. Նահանգներն ընդունելի չեն նկատած Մ. Թիթօնիի կողմէ եղած առաջարկներն Ֆիումի հարցին նկատմամբ։ Կ'յուսան թէև որ կրնան ելք մը գտնել։ Անգլիական և Ֆրանսական կառավարութիւններն իրեն բոլոր կարելին ըրած են եզրակացութեան մը յանգելու համար։

ԲԱՐԻԶԻ ԳԵՐՄԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ

Պերլինէ կ'ծանուցանեն որ Պրօֆէսօրֆ Րանցաու չպիտի ներկայացնէ Ֆրանսայի մէջ գերմանիան։ Մ. Լիշնէր իբրև գործակատար նշանակուած է մինչև վերջնական անուանումը նոր ներկայացուցիչին։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ

Մօնրէալէ կ'հեռագրեն որ Կալլէսի իշխանը այս քաղաքին մէջ ջերմագին ընդունելութեան մը արժանացած է։ Ժողովուրդին ոգևորութիւնն աննկարագրելի եղած է։ Թօրօնթօ և Օթավա այցելելէ յետոյ Ն. Ա. բարձրութիւնը պիտի երթայ Ուաշինկթըն ուր պիտի անցնէ երեք օրեր։ Իշխանը պիտի այցելէ նաև Նիւ-Եորք՝ Հալիֆաքս մեկնելէ առաջ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սգում տրուած են գերման յանձնաժողովոյ կողմէ առաջ տանելու պատասխանատուութեանց քննութիւնը։ Յանձնաժողովոյ երեք անդամներն են կոմս Մօնժէլաս, Շուքրինկ և Պէրթօլտի բրօֆէսէօրները. Վաւերաթուղթեր

ՎԵՐՋԱՊԷՍ

Համայն աշխարհ անծանօթ չէր անհամեմատութեամբ ապացուցուած՝ ճշգրտութեան ԶԵՆԻԹ ժամացոյցներուն:

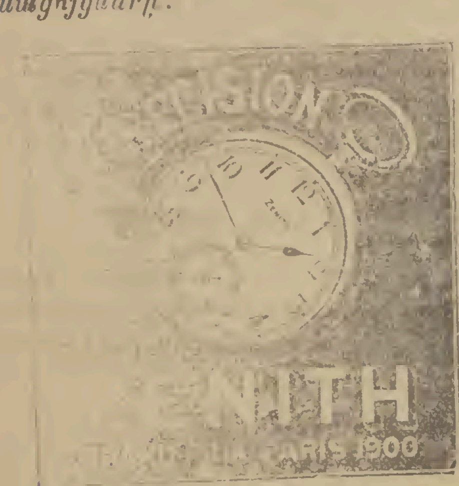

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ՝
ՎԱՀԱՆ ԶՄԻՒՌՆԱԿԷՍԵԱՆի
վաճառատունը ի Զուխա Պէզէսթէն, թիւ 13 — 15:

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Իզմիրի, Գոնիայի, Պրուսայի, Անատոլուի նահանգներուն եւ Արշիպեղագոսի կղզեաց:

Կը ծախուին նաեւ ամեն յար ժամացոյցներուն հով:

GLAXO FOOD

Կովու կաթ փոշիացած սերտելիցէ կատարեալ սնունդ տղայոց ծերերու

հիւանդկախներու

ապաքինողներու

Ընդունուած մեծն Բրիտանիոյ հիւանդանոցներուն մէջ:

Յանձնարարուած Անգլիական բոլոր բժշկական մարմիններէն կողմէ:

Ընդհանուր Մթերանոց.—

ՏՐՕԿԸՐԻ ՍԱՆԹՐԱԼ Տ'ՕՐԻԱՆ Լ.Թ.Տ.

ՊՕՂՈՍ ԿԱԿԱՋԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԳԻՐ (ԱՆՍԷՅՆ)

Ամէն տեսակ կնիքներով և քարերով

նաեւ ապակիներու վրայ

Վաղածանօթ այս վարպետը տարագրութենէ հասած քաղաքս գործի սկսած է, թէ ճաշակաւոր և թէ աժան գիներով գոհացնելու պատրաստ յաճախորդները։ Փափաքողք գիտեն Նուռի Փաշա թաղ, Պ. Մաթիկեանի տպարանը ուր կը գտնուի։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Պ.

Պատիւ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք տեղւոյս հրապարակին վրայ՝

ՖԻԱԹ

ինքնաշարժ կառքերու ընկ. ընկերութեան, իր հրամանին տակ գործելով և ի վճակի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող-կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մակոյկներու, երկրագործական մեքենաներու ևլն.։

Լիայոյս ըլլալով որ, մեզ պիտի պատուէք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստին։

ՈՐԴԻՔ ՋԱՆԱՐՏԻ ԼԱՆՏԻ

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՀԱՍՑԷ՝

Լօյտ Հօնիշէր, Մարիթիմա Իթալիանայի գրասենեակները։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD.
LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD.
LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD.
LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ
Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1883ԻՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր ու մահազդներ ևն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր։

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյթներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր։

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅՆԵՐՈՎ

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԹԷՕԴՈՐՈՍ ԲՍԱԽՆՈՒՏՕՍ

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մարմը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կը դիւրացնէ, արեան շրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Լոգանք ծծմբային }
» պարզ } ռըւմաթիզմի հմր.

տաք ու պաղառուշը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Բէշիքթէշ [illegible] Ֆընտըգ փողոց թիւ 18-32։

Հազար Փրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տաքը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

[illegible]

ՅԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անգլօ-Սաքսոն դրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել Փրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— Երեք ամսուան մէջ Ֆրանսերէն առեւտրական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և ֆրանսերէն նամակներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. ֆրանս. և թրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Եօրկի թաղ, Տիլպէր փողոց թիւ 18։

ԳՆԵԼ ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՔ

ՄՕՐԿԷՆԹԱՈՒ
ԼԷՓՍԻՈՒՍ

ՕՆՆԻԿ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ (17)

ԱՆԿԼՕ-ՍԱՔՍՈՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Օտար լեզուներ դժուար և խոստումով կ'ուսանին մեր վարժարաններուն աշակերտները անոր համար որ մեր դասախօսները կը յամառին տակաւին միմիայն ընթերցանութեան դասագիրքերով ջամբել լեզուական ամեն հմտութիւն, որով մեր ուսանող սերունդին օտար լեզուներու յառաջացուած այնքան թանկագին և առատ պահերը կը սահին, կը վատնուին գրեթէ ապարդիւնօրէն, ընթերցանութեան գիրքերու մէջ քանի մը կտորներ կարդալով և մի քանի տասնեակ էջեր ընդօրինակելով:

Իսկ բարձրագոյն դասարաններու լեզուական պահերը կը կլանուին քերականութիւններու այնքան հոծ ու բարդ կանոններու երբեք չլրացած և ընդհանուր մտացման դատապարտուած ուսումնասիրութեամբ:

Այնպէս որ հայ բարձրագոյն վարժարանէ շրջանաւարտ մը թերեւս ի վիճակի ըլլայ բառարանի աջակցութեամբ [illegible] սերէն վէպ մը, կամ թերթ մը բայց ան բոլորովին կ'անձրկի իր միտքը անվարան և անսխալ արտայայտելու ընտանեկան, ընկերային, մանաւանդ առեւտրական կեանքի ամենատարրական պահանջներուն և թելադրութիւններուն առջեւ։

Ան, նոյնքան անկարող է շնորհաւորական, ցաւակցական և այլ ընտանեկան գրութիւններ կամ առեւտրական ամենապարզ նամակներ ի գիր առնել, անոր համար որ ուսուցիչը ժամանակ չէ ունեցած իր օծիքը աշխատելու դասագիրքերու շարքերէն որ բառ ծրագրի, իրեն կը պարտադրուին ամեն տարի անխափան։

Հո՛ն սակայն, անկլօ-սաքսոն կրթական աշխարհին մէջ բոլորովին տարբեր են օտար լեզուի ուսուցման համար տրամադրուած միջավայրը, միջոցներն ու մեթոտները։

Նախ ըսեմ անմիջապէս որ.

Ա. Անկլօ-սաքսոն դպրոցներու օտար լեզուի ուսուցիչները, մանաւանդ գիշերօթիկ վարժարանները, այցելու չեն կրնար ըլլալ, (ինչպէս են մեր մէջ)

Բ. Անկլօ-սաքսոն օտար լեզուի ուսուցչին գործունէութիւնը, փոխանակ իւրաքանչիւր կարգի համար շաբաթական քանի մը ժամուան դասաւանդութեան ուսուցմամբ սահմանափակուելու, (ինչպէս մեր մէջ) կը տարածուի օրուան բոլոր ժամերուն վրայ։

Օրինակի համար Զուիցերիոյ Ֆրանսախօս մէկ վարժարանին իտալերէնի ուսուցիչը մինչեւ իրիկուան շիման մէջ է իր սաներուն հետ և կ'ատիպէ զանոնք որ իտալերէն արտայայտեն թէ իրեն և թէ ուրիշներուն կատարած բոլոր գործերը կամ անոնց վրայ դիտուած բոլոր երեւոյթները։

Եթէ մանաւանդ վարժարանը գիշերօթիկ է, իտալացի ուսուցիչը իր աշակերտներուն հետ է Ա. ննջարանին մէջ և իտալերէն լեզուով ամեն օրկրկնել կուտայ հագուելու, լուացուելու, և այլ բոլոր գործողութիւնները որ հոն կը կատարուին, Բ. ճաշարանին մէջ, օրուան չորս ճաշերու ընթացքին նախ ինք իտալերէնով բացատրելու և ապա աշակերտներուն արտայայտել տալու կերակուրի պահուն տեղի ունեցած բոլոր գործերն ու գիտողութիւնները։

Գ. Զբօսանքի ատեն սաներուն իտալերէնով բացատրել տալու խաղի ընթացքին կատարուած բոլոր շարժումները և պարզուած բոլոր երեւոյթները։

Դ. Պտոյտներու և շրջային զնումներու ատեն ամբողջ և իտալերէն լեզուաւ ընտելացնելու համար զանոնք բնական աշխարհի երեւոյթներուն, փողոցի և դաշտի, անցուդարձերուն, ինչպէս նաև առեւտրական գործողութիւններուն պարտադրած խօսակցութեանց։

Ե. Եկեղեցի, թատրոն, սինեմա, կայարան, հիւանդանոց, փաբրիկա, զօրանոց, և այլ վայրեր և հրդեհի, ողողումի, հանդէսի նման երեւոյթներ ուր տարուին կենդանի, գրաւիչ, տպաւորիչ էջերը իրականութեան այն մեծ, հոյակապ գիրքին՝ զոր կը օգտագործէ անկլօ-սաքսոն օտար լեզուի ուսուցիչը, իր բուրիցս բաղդաւոր սաներուն մէկ տարուան մէջ առանց նեղելու, առանց բանանալու, գրեթէ անզգալիօրէն, բայց միշտ առինքնող հաճոյքով տալով այնքան լեզուական պաշար ու հմտութիւն՝ զոր լատինական մեթոտ և գործելակերպերուն գերին դարձած հայ ուսուցիչը չի կրնար ձեռք բերել տարիներու ընթացքին, հակառակ թէ իրեն և թէ խեղճ հայ ուսանողին համար արտադրուած երկարատեւ տքնութիւններու։

(Շարունակելի)